

Išsaugokime atviras pelkes!

Pelkių buveinės yra vienos iš vertingiausių ekosistemų, kurioms kyla daugiausiai grėsmių dėl hidrologinio režimo pokyčių, nutrūkusių ūkinio naudojimo, dėl to spartėjančios eutrofikacijos ir klimato kaitos sukkelto apaugimo sumedėjusiais augalais. Pelkių buveinių ir jose esančių gamtinių vertybių mažėjimas vyksta ne tik Baltijos jūros regione, bet ir visoje Rytų bei Vidurio Europoje.

Igyvendinant šlapynių ekosistemų apsaugą Latvijos ir Lietuvos pasienio regione susiduriama su panašiais iššūkiais, kylančiais dėl to, kad stinga žinių ir patirties, kaip geriausia saugoti ir tvarkyti šlapynių buveines. Kylančias problemas geriausia spręsti ieškant bendrų sprendimų ir glaudžiai bendradarbiaujant.

Viešojo įstaiga Gamtos paveldo fondas (www.gpf.lt) kartu su kitomis Lietuvos ir Latvijos institucijomis inicijavo projektą „Biologinės įvairovės išsaugojimas Latvijos ir Lietuvos pasienio

regiono atvirose pelkių buveinėse taikant neatidėliotinas ir ilgalaike tvarkymo priemones“ (LLI-306, *Open landscape*). Projektą iš dalies finansuoja 2014–2020 m. Inerreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa (www.latlit.eu). Europos regioninės plėtros fondo bendrasis finansavimas – 318 212,63 Eur. Projekto pradžia – 2018-04-03, projekto pabaiga – 2020-04-02.

Trys projekto partneriai iš Lietuvos ir trys partneriai iš Latvijos atstovauja skirtingas organizacijas, tarp kurių yra vietos savivaldos ir nacionalinės institucijos, saugomų teritorijų direkcijos ir nevyriausybinės organizacijos. Projekto vadovaujantis partneris yra Sartų ir Gražutės regioninių parkų direkcija (www.sartaigrazute.am.lt). Projekte taip pat dalyvauja dar vienas partneris iš Lietuvos – Biržų regioninio parko direkcija (www.birzuparkas.lt), bei 3 partneriai iš Latvijos: bendrija euroregionas „Ežerų kraštas“ (www.ezeruzeme.lv), Gamtos apsaugos agentūra (www.daba.gov.lv) ir Viesitės savivaldybė (www.viesite.lv).

Projekto tikslas – sukurti bendrą abiem šalims regiono šlapynių buveinių tvarkymo metodiką. Visa veikla bus vykdoma *Natura 2000* tinklui priklausančiose arba kitose saugomose teritorijose. Projekto įgyvendinimo metu bus sukartografuotos atvirose šlapynių buveinės, nustatyta jų įvairovė ir įvertinta buveinių būklė. Surinktos informacijos pagrindu bus parengti gamtotvarkos planai dviem Latvijoje esančioms *Natura 2000* teritorijoms. Duomenys taip pat bus naudojami buveinių kartografavimo metodikai abiejose šalyse patobulinti, rekomendacijoms, kaip parinkti geriausius buveinių tvarkymo metodus, įrangą ir kaip įgyvendinti numatytas priemones (pvz., kirsti ir šalinti krūmus, išvengti spartaus krūmų atžėlimo, pjauti ir šalinti žolinius augalus) skirtingose buveinėse. Bus parengtas šlapynių buveinių

tvarkymo Lietuvoje ir Latvijoje vadovas, sukurta ilgalaikė buveinių atkūrimo ir tvarkymo efektyvumui vertinti skirta monitoringo metodika. Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas bus demonstruojamas 6 nedideliuose (apie 1 ha) ir 2 dideliuose (apie 5 ha) buveinių plotuose abiejose šalyse. Suinteresuotų asmenų grupių gebėjimai bus stiprinami numatytų organizuoti 6 renginių, skirtų vietos bendruomenėms ir žemių savininkams, 2 darbinių pasitarimų savivaldos ir valstybinių institucijų specialistams, darbinės išvykos ir baigiamosios projekto konferencijos metu.

Š. m. gegužės mėn. pabaigoje Zarasų r. įvyko įvadinis projekto partnerių susitikimas, kurio metu buvo aptartos projekto veiklos,

programos reikalavimai ir partnerių atsakomybė, artimiausi darbai, numatytos renginių datos.

VšĮ *Gamtos paveldo fondo* specialistai jau sukartografavo pelkių buveines Biržų regioninio parko teritorijoje, šiuo metu kartografavimo darbai tęsiasi Sartų regioninio parko teritorijoje, kuriama pelkių buveinių GIS duomenų bazė, analizuojami surinkti duomenys.

Šis straipsnis parengtas naudojant Europos Sąjungos finansinę paramą. Už jo turinį atsako VšĮ *Gamtos paveldo fondas*. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos nuomonę.

Dr. Zenonas GULBINAS
VšĮ *Gamtos paveldo fondas*
projektų vadovas

Užs. Nr. 09/29/1

Interreg
Latvija-Lietuva

Europos regioninės plėtros fondas

EUROPOS SĄJUNGA

Saugomų teritorijų botanikų susitikimas

ti jų palankią būklę. Į praktinius mokymus susirinko specialistai iš 11 saugomų teritorijų direkcijų.

Mokymus vedė LIFE projekto „*Natura 2000* tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“ Metodinio analitinio centro ekspertai-botanikai – Vytautas Uselis ir Da-

nė sudėtį ir struktūrą pasirinktose aikštelėse.

Pasak VSTT Biologinės įvairovės skyriaus vyr. specialisto Giedriaus Vaivilavičiaus, tokie tyrimai reikalingi įvertinti ES svarbos buveinių būklę Lietuvos mastu. Būklė vertinama pagal bu-